

JAV Atstovų rūmų Teismų Komitetas
Vašingtonas, KOLUMBIJOS APYGARDA 20515

JAV Kongreso Atstovų rūmų pastatas (2429 Rayburn House Office Building)
Vašingtonas, Kolumbijos apygarda 20515
1975 m. sausio 13 d.

DEVYNIASDEŠIMT TREČIASIS KONGRESAS

IMIGRACIJOS, PILIETYBĖS IR TARPTAUTINĖS TEISĖS PAKOMITETIS

DŽOŠUA EILBERGAS (JOSHUA EILBERG), JAV Atstovų rūmų narys nuo PENSILVANIJOS valstijos, PIRMININKAS
DŽEROMAS P. VALDY (JEROME P. WALDIE), nuo KALIFORNIJOS VALSTIJOS
VALTERIS FLAUBERAS (WALTER FLOWERS), nuo ALIASKOS VALSTIJOS
DŽONAS F. SEIBERLINGAS (JOHN F. SEIBERLING), nuo OHAJO VALSTIJOS
ELIZABETĖ HOLTZMAN (ELIZABETH HOLTZMAN), nuo NIUJORKO VALSTIJOS
VILJAMAS J. KYTINGAS (WILLIAM J. KEATING), nuo OHAJO VALSTIJOS
TOMAS REILSBEKAS (TOM RAILSBACK), nuo ILINOJAUS VALSTIJOS
ČARLZAS R. VIGINSAS (CHARLES R. WIGGINS), nuo KALIFORNIJOS VALSTIJOS
HAMILTONAS FIŠAS, JAUNESNYSIS (HAMILTON FISH, JR.) nuo NIUJORKO VALSTIJOS

GARNERIS J. KLAINAS (GARNER J. CLINE), PATARĖJAS TEISĖS KLAUSIMAIS
ARTURAS P. ENDRESAS, JAUNESNYSIS (ARTHUR P. ENDRES, JR.) PATARĖJO PADĖJĖJAS
DONALDAS G. BENAS (DONALD G. BENN) PIRMASIS PATARĖJO PADĖJĖJAS
FRANSIS F. KRISTI (FRANCES F. CHRISTY), TEISĖS AKTŲ ANALITIKAS

P. Stanislovui A. Gečiui (*Mr. Stanley A. Gecys*)
JAV lietuvių bendruomenės (*Lithuanian-American Community, Inc.*)
Vykdomajam viceprezidentui
1004 Robinson Building
42 South 15th Street
Filadelfija, Pensilvanijos valstija 19102

Gerb. p. Gečy,

Siunčiame iš Imigracijos ir natūralizacijos tarnybos gauto rašto kopiją, kurioje teigiama, jog Juozo Brazaičio ir Jono Šlepečio pavardės pašalintos iš JAV gyvenančių, bendradarbiavimo su naciais įtariamų asmenų sąrašo; šių asmenų atžvilgiu vykdytas tyrimas sustabdytas.

Toks sprendimas pagrįstas tuo, jog Imigracijos ir natūralizacijos tarnyba nustatė, jog nėra jokių įrodymų, kad minėti asmenys dalyvavo kokiose nors prieš žydus nukreiptose arba nacių remiančiose veiklose.

Tikiu, jog šis dokumentas pasitarnaus palengvinant spaudimo ir neivilties našta, tekusią minėtiems asmenims ir jų draugams ryšium su jiemis mestais kaltinimais.

Su geriausiais linkėjimais,

Pagarbiai
DŽOŠUA EILBERGAS /parašas/

**JUNGTINIŲ VALSTIJŲ TEISINGUMO DEPARTAMENTAS
IMIGRACIJOS IR NATŪRALIZACIJOS TARNYBA
VAŠINGTONAS, KOLUMBIJOS APYGARDA, 20536**

**PRAŠOME ATSAKYMĄ PERSIŪSTI
IR NURODYTI ŠIOS BYLOS NR.
CO 703.951**

Gerb. pirmininke Eilbergai,

Patvirtinu, jog gavau Jūsų 1974 m. gruodžio 20 d. laišką, kuriame prašoma pateikti bendradarbiavimu su naciais įtariamų Juozo Brazaičio ir Jono Šlepečio atžvilgiu šios Tarnybos vykdyto tyrimo ataskaitą. Tarnyba parengė bendrą ponų Brazaičio ir Šlepečio atžvilgiu vykdyto tyrimo ataskaitą, kadangi šiems asmenims mesti kaltinimai beveik identiški: Lietuvos Laikinosios Vyriausybės gyvavimo laikotarpiu, nuo 1941 m. birželio 23 d. iki 1941 m. liepos 12 d. (trys savaitės), p. Brazaitis, veikdamas kaip švietimo ministras ir laikinai einantis Ministro Pirmininko pareigas, ir p. Šlepetys, veikdamas kaip vidaus reikalų ministras, buvo atsakingi už Žydų mažumos atžvilgiu organizuotas represijas, vykdytas jų abiejų išleistų įsakų pagrindu.

Siekdamas Jums reikalingą informaciją pateikti aiškiai, kompaktiškai ir racionaliai, išvardiju pridedamų, su šiomis bylomis susijusių, dokumentų kopijų pavadinimus:

1. Informacinis dokumentas apie Joną Šlepetį.
2. Informacinis dokumentas apie Juozą Brazaitį.
3. Spausdintos medžiagos apie p. Brazaitį kopija. Medžiaga publikuota 1958 m. Juozo Kapočiaus leidyklos išleistoje „Lietuvių enciklopedijoje“ (anglų kalba), atspausdintoje spaustuvėje *Lithuanian Encyclopedia Press, Inc.*, veikusioje Bostone, Masačusetso valstija.

4. Dokumentas, sudarytas kiekvienai iš minėtų asmenų bylų atskirai, kuriame išvardyti subjektai, į kuriuos buvo kreiptasi vykdant minėtą tyrimą: karo dokumentų saugojimo centrai, organizacijos, pavieniai asmenys, Vokietijos prokurorai, žurnalistai ir kiti karo nusikaltimų sferoje pripažinti ekspertai.

Be to, kas paminėta pradžioje, buvo susisiepta su maždaug keturiasdešimt (40) galimų informacijos šaltinių Jungtinėse Valstijose, Europoje ir Artimuosiuose Rytuose. Nė iš vieno šių šaltinių nebuvo išgauta jokios įrodomojo pobūdžio informacijos. P. Šlepetys savo valia atvyko pas Tarnybos pareigūnus ir, patvirtinęs savo liudijimą priešais, nuodugniai apibūdino savo buvusią tarnybą Laikinojoje Lietuvos Vyriausybėje bei su ja susijusius savo veiksmus. P. Šlepetys kategoriškai neigė kaltinimų tikrumą. Bandant išgauti panašų liudijimą iš p. Brazaičio, sužinota, jog pastaruoju metu šis asmuo buvo patyręs ketvirtą širdies smūgį ir buvo gydomas ligoninėje. P. Brazaičio gydytojas teigė, jog jo paciento prognozė nepalanki, gydytojas negalėjo pasakyti už kiek laiko būtų galima apklausti p. Brazaitį nepadarant žalos jo būklei.

Vertinimo komitetas, į kurio sudėtį įeina itin aukštos kvalifikacijos Tarnybos skyrių pareigūnai, atsakingi už visų bylų, susijusių su Jungtinėse Valstijose gyvenančių, bendradarbiavimu su naciais įtariamų asmenų bylų nagrinėjimo priežiūrą, stebėseną ir vertinimą, neseniai užbaigė ponų Brazaičio ir Šlepečio bylų nagrinėjimą. Šio komiteto teigimu, tiriant su bylomis susijusią medžiagą, nebuvo gauta jokių esminių įtarimų (žr. aukščiau) patvirtinančių įrodymų. Todėl komitetas mano, jog, nesant priešingai tvirtinančios informacijos, tolimesnis tyrimas tampa nereikalingas.

Atsižvelgus į tai, kas aukščiau išdėstyta, ponų Brazaičio ir Šlepečio pavardės pašalintos iš Jungtinėse Valstijose gyvenančių, bendradarbiavimu su naciais įtariamų asmenų sąrašo, o atitinkamo

tyrimo veiksmai sustabdyti. Nepaisant to kas atlikta, nagrinėjant tokio tipo bylas, yra įprasta, atsiradus naujiems informacijos šaltiniams, juos užklausti dėl tapatybės nustatymo ir įrodomąją vertę turinčios informacijos gavimo. Jei, vykdant tokią procedūrą, reikšmingi duomenys aptinkami, tyrimo veiksmai atnaujinami siekiant tų pačių tikslų.

Tikimės, jog aukščiau pateikta informacija buvo naudinga ir Jums pagelbėjo.

Pagarbiai,
Įgaliotasis komiteto narys
Leonardas F. Čapmanas, Jaunesnysis (*Leonard F. Chapman, Jr.*) /parašas/

Gerbiamam Džošua Eilbergui
Atstovų rūmai
Vašingtonas, Kolumbijos apygarda, 20515

Priedai

BYLOJE REGISTRUOJAMAS DOKUMENTAS

byla: BRAZAITIS, Juozas A8 222 100

Siekiant informacijos aukščiau nurodytu klausimu, buvo susiekta su toliau išvardytais, užsienyje veikiančiais karo dokumentų saugojimo centrais, Vokietijos prokurorais, organizacijomis, pavieniais asmenimis ir kitais informacijos šaltiniais. Šiai dienai nebuvo gauta jokios įrodomojo pobūdžio informacijos nė iš vieno tų šaltinių.

- 1-Žydų geto kovotojų, stovyklų kalinių ir nacių aukų Amerikos federacija, 505 Penktoji Aveniu, Niujorkas, Niujorko valstija
- 2-Žydų kultūros klubai ir draugijos, 1133 Brodvėjus, Niujorkas, Niujorko valstija
- 3-*Morning Freiheit*, redaktorius Chaimas Suleris (*Chaim Suller*); 35 Rytų 12-oji Gatvė, Niujorkas, Niujorko valstija
- 4-*Jewish Currents*, redaktorius Norisas Šapesas (*Norris Schappes*); 22 Rytų 17-oji Gatvė, Niujorkas, Niujorko valstija
- 5-Pasaulio žydų kongresas, 15 Rytų 84-oji Gatvė, Niujorkas, Niujorko valstija
- 6-Amerikos žydų kongresas, 15 Rytų 84-oji Gatvė, Niujorkas, Niujorko valstija
- 7-Rusijos žydų bendruomenės centras, 20 Vakarų 72-oji Gatvė, Niujorkas, Niujorko valstija
- 8-Sandoros sūnų (*B'nai B'rith*) lyga prieš šmeižtą, 315 Lexington Aveniu, Niujorkas, Niujorko valstija
- 9-Žydų darbo komisija, 25 Rytų 78-oji Gatvė, Niujorkas, Niujorko valstija
- 10-Lenkijos žydų federacija, 345 8-oji Aveniu, Niujorkas, Niujorko valstija
- 11-Komitetas prieš nacizmą ir antisemitizmą, 345 8-oji Aveniu, Niujorkas, Niujorko valstija
- 12-Vieningosios restitucijos organizacija, 1241 Brodvėjus, Niujorkas, Niujorko valstija
- 13-*Ukrainos naujienos*, redaktorius Mikaelis Hanusiakas (*Michael Hanusiak*), 85 Rytų 4-oji Gatvė Niujorkas, Niujorko valstija

- 14-Žydų mokslinių tyrimų institutas YIVO, 86-oji Gatvė, Niujorkas, Niujorko valstija
15-Dorotė Rabinovič (*Dorothy Rabbnovitz*), reporterė, 55 Rytų 9-oji Gatvė, Niujorkas, Niujorko valstija
16-Fricas Veinšenas (*Frits Weinschenk*), Vokietijos konsulato Niujorke konsulas, 630 5-oji Aveniu, Niujorkas, Niujorko valstija

1974 m. rugsėjo 23 d.,
Parengė /parašas//

NYC 50/40.378

(Dėl Jungtinėse Valstijose gyvenančių nacių karo nusikaltėlių sąrašo) (tęsinys)

- 17-Frederikas Alberti (*Frederick Alberti*), advokatas, 1180 6-oji Aveniu, Niujorkas, Niujorko valstija
18-Širlė Korman (*Shirley Korman*), ekspertė, 69-12 Exerter Gatvė, Kvinsas, Niujorkas
19-Čarlzas Alenas (*Charles Allen*), 175 Vakarų 79-oji Gatvė, Niujorkas, Niujorko valstija
20-Henrika Mitron (*Henrika Mitron*), stovyklą išgyvenusi kalinė, 65-39 171-oji Gatvė, Flašingas, Niujorkas
21-Elnaras Rauchas (*Elnar Rauch*), konsulas, Generalinis Vokietijos konsulatas, Niujorkas, Niujorko valstija
22-Devidas Trageris (*David Trager*), Jungtinių Valstijų prokuroras, Niujorko Rytų rajonas, Bruklinas, Niujorko valstija
23-Robertas Wolfe (*Robert Wolfe*), Trofėjinių dokumentų poskyris, Karinių archyvų skyrius, Nacionalinis archyvas, Niujorkas, Niujorko valstija
24-Rabinas Vornikas (*Wornik*), prezidentas, Safolko rabinų taryba, Rytų Nortporto žydų centras, Rytų Nortportas, Niujorkas
25-Leonardas Libermanas (*Leonard Lieberman*), Oklahoma Sitis, Žydų bendruomenės taryba, 1100 H. Dewy Gatvė, 103, Oklahoma Sitis, Oklahomos valstija
26-Natanas Lešolcas (*Nathan Leshalc*), Talsos Žydų bendruomenės taryba, 3314, Rytų 51-oji Gatvė, Ste T., Talsa, Oklahomos valstija
27-Džordžas Voldas (*George Wald*), Mozės įstatymo kongregacija, 2300 Serra Bulvaras, Sakramento, Kalifornijos valstija
28-Rabinas Martinas Sandbergas (*Martin Sandberg*), Betelio (*Beth-el*) sinagoga, 903 Ponco de Leon, Santures, Puerto Rikas
29-Markas Solsočka (*Mark Solsočka*), Koncentracijos stovyklas išgyvenusių žydų bendrijos, Hartfortas, Konektikuto valstija
30-Savitarpio pagalba, 137 Wodbino Gatvė, Providencija, Rodo sala
31-LACR, 531 Pietų Plimuto teismas, Čikaga, Ilinojaus valstija, Solo Godšteino (*Sol Godštein*) adresas
32-Janušo Korčako (*Janusz Korgzak*) namai, 2628 W. Touhy, Skokie, Ilinojaus valstija, Deivido Rozenscvaja (*David Rosenswają*) adresas
33-Naujųjų piliečių klubas, 6916 Algonquin, Čikaga, Ilinojaus valstija, Aleno Kredovo (*Allen Kredow*) adresas

- 34- Šalom (*Shalom*), 555 Vakarų Ruzveltas, Čikaga, Ilinojaus valstija, Leo Seifmano (*Leo Seifman*) adresas
- 35-Jom ha-Šoa (*Yom haShoah*) Holokausto memorialo programa, Bafalas, Niujorko valstija
- 36-IMA klubas, 69 Carpenter Aveniu, Bafalas, Niujorko valstija
- 37-Naujųjų amerikiečių organizacija, 5 Greenside Lane, Ročesteris, Niujorko valstija
- 38-Kol Izraelio fondas, Klivlend, Ohajo valstija
- 39-Nacizmą išgyvenusieji žydai, 1580 Summit Road, Cincinatis, Ohajo valstija
- 40-Naujosios vilties sinagoga, 1625 Crest Hill, Roselawn, Cincinatis, Ohajo valstija
- 41-Bendžaminas Miuleris (Benjamin Muler), ekspertas, 3618 Castano, Deitonas, Ohajo valstija
- 42-Žydų bendruomenių tarpusavio santykių reikalų taryba, Sent Polas, Minesotos valstija
- 43-Žydų advokatų paslaugos, Niuarakas, Naujojo Džersio valstija

-2-

NYC 50/40.378

(Dėl Jungtinėse Valstijose gyvenančių nacių karo nusikaltėlių sąrašo) (tęsinys)

- 44- Haris Feldmanas (*Harry Feldman*), ekspertas, 2616 Murray Aveniu, Pitsburgas, Pensilvanijos valstija
- 45-Išgyvenusieji nacių holokaustą, 1523 Joy Road, Detroitas, Mičigano valstija
- 46-Rabinas Haris Skai (*Harry Sky*), 400, Deering Aveniu, Portlandas, Meino valstija
- 47-Rabinas Aleksanderis (*Alexander*), B'nai Emanuelio kongregacija, 3536 Travel Gatvė, San Franciskas, Kalifornijos valstija
- 48-Rabinas Traubas (*Traub*), Kongregacija Adath Izraelis, 1851, Noriega Gatvė San Franciskas, Kalifornijos valstija
- 49-Kongregacija B'nai Izraelis, 1575 Annie Gatvė, Kolma, Kalifornijos valstija
- 50-Rabinas Cuche (*Zucheu*), 795, Carey Drive, San Leandras, Kalifornijos valstija
- 51-Amerikos žydų kongresas, 7803 Clayton Road, Kleitonas, Misūrio valstija
- 52-Žydų bendruomenių centrų asociacija, , 11001 Shuetz Road, Kreve Kueris, Misūrio valstija
- 53-B'nai B'rith draugija, 9378, Olive Bulvaras, Sent Luisas, Misūrio valstija
- 54-Sent Luiso žydų federacija, 611 Olive Gatvė, Sent Luisas, Misūrio valstija
- 55-Žydų bendruomenių taryba tarpusavio santykių reikalams, 722 Chestnut Gatvė, Sent Luisas, Misūrio valstija
- 56-Žydų įdarbinimo tarnyba, 1727 Lowst Aveniu, Sent Luisas, Misūrio valstija
- 57-Naujųjų amerikiečių klubas, 603 vakarų 86-oji Terasa, Kanzas Sitis, Misūrio valstija, Džeko Igielniko (*Jack Igielnik*) adresas
- 58-Naujojo gyvenimo asociacija, San Diegas, Kalifornijos valstija
- 59-Žydų bendruomenių centras, 2562 Balltown Road, Skenektadis, Niujorko valstija
- 60-Žydų šeimų tarnyba, 291, State Gatvė, Olbanis, Niujorko valstija
- 61-Naujųjų amerikiečių asociacija, 17 Silverbrook Road, Niutonas, Masačusetso valstija
- 62-Simonas Vyzentalis (*Simon Wiesenthal*), Nacių karo nusikaltimų dokumentavimo centras, Viena, Austrija

- 63-Ruta Kliuger (*Ruth Kluger*), rašytoja, Tel Avivas, Izraelis
64-Žydų geto kovotojų muziejus, Tel Avivas, Izraelis
65-Jad Vašem (*Yad W'shem*) dokumentavimo centras, Jeruzalė, Izraelis
66-Nacių karo nusikaltimų dokumentavimo centras, Liudviksburgas, Vokietija
67-Berlyno dokumentų centras, Vokietija
68-Dokumentų centras, Vysbadenas, Vokietija
69-Frankfurto, Hanoverio, Dortmundo, Hamburgo apygardos prokurorų įstaigos, Vokietija
70- Vynerio (*Wiener*) biblioteka, Londonas, Anglija

/parašas/